

הבמאי שהביא ל"נייטיבס" את "הצגת התיאטרון

בנוף" * 12 מיליון ל"י לטימיון באדמות הגליל * ומה נגיד לסוס

במילחמה הבאה? * פטר וייס בעיברית * "סוחרי החלל"

תיאטרון

על הבורות

פיטר גיימס הוא במאי בריטי, שלא התפרסם במקוריותו אלא בהעקת תורתו של הגוגה התיאטרון הפולני יאן קוט בשייטות הצגת מחזותיו ויליאם שקספיר במאה ה-20. יחד עם זאת, בדומה לבריטים רבים, מחפש פיטר גיימס מדי קיץ קרנישמש עזות שתשפנה את עורו הבחירי, מדי כמה שנים מממן משלס'המיסים הישראלי את

פיטר גיימס
"קומדיה של טעויות..."

מסעו של גיימס, בעיקבות השמש אל קר"י התיאטרון הקאמרי של תל-אביב. העילה לביקורו של גיימס בקיץ הזה בישראל, היא מיבצע שערך בשותפות עם מנהלו האדמיניסטרטיווי של הקאמרי, ארי עופר (שהפך, מאז ביקורו הקודם של גיימס, גם מנהלו האמנותי של התיאטרון) — מיבצע שמטרתו היתה להציג את כטוב בעיניכם לרקספיר תחת כיפת הרי קיע, על גדות הירקון.

עד כאן, הכל טוב ויפה. אלא שכתב הדסקיהתברותי של מחלקת החדשות בטל"ו ויוזיה הישראלית הריח מייד כי המדובר ב"סופו תרבותי", ובסיקורו למיבצע על המסך הקטן קבע, בקול בוטח, מילים של אודות פיטר גיימס בשיתוף שחקני הקאמרי שהחליצו את נהר התמוזה בנהר הירי "קוון" קביעה תמוזה מפי כתב לענייני תרבות, ששמע נהנה אבון באנגליה וה' עיירה סטראטפורד השוכנת לגדותיו, טרם הגיעו לאוזניו.

בורותו של כתב הטלוויזיה היתה רק האות המבשר בקומדיה של טעויות זה-טעויות. פיטר גיימס עצמו אמר, למחרת ההקרנה בטלוויזיה, בתשובה לשאלת כתב הדסק לתרבות ברדיו: "איני בטוח שמישהו עשה ארבעים משהו באוויר ה' חופשי... בטבע..." קביעה שאמרה למא' זנינים של קיץ 78, כי הצגת כטוב בעיניכם על גדות הירקון היא מעשה תיאטרוני מהפכני. באותו מישרד רדיו קבע אברהם עז, חבר ועדת הרפרטואר של הקאמרי: סעם ראשונה שעושים בארץ נסיון כזה יוצאים לנוף..."

לפיטר גיימס, שהגיע ארצה בעיקבות השמש הוא נטול מעורבות כלשהי בתר

בות הישראלית ובתיאטרון הישראלי, בהם הוא עושה את החאלטורה הקייצית והקלה שלו, ניתן לסלוח, ולהותיר לו את האשר ליייה שהוא מביא מעט תרבות ל"נייטיבס" הפרימיטיוויים החיים במיזרח-התיכון. אך לגבי אברהם עז, המשמש כ'מומחה' לת'י אטרון בתיאטרון הקאמרי וכקובע הרפריטואר שלו, שהציבור מסבסד, הקביעה "פעם ראשונה שעושים נסיון כזה יוצי' אים לנוף..." מעידה על דלות ובורות.

אם יואיל מר עזו להרחיק מעט מקרן הרחובות התל-אביבים ויגיע לקיבוץ מיש-מרהעמק, ויבקש שם אחר חברה בשם שולמית בת-דורי, הוא עשוי לגלות את עיקבות התיאטרון הישראלי האמיתי "ב' נוף", את סיפור הצגות טיל אוילנשפיגל ואחי גיבורי התהילה בנוף הפתוח והלילי, בהשתתפות מאות בני-אדם ובעלי-חיים, שהועלו בלא ייבוא של מומחה ל"הצגה בנוף" מן האיים הבריטיים. מסקרן מניין נטל אברהם עזו את החוצפה לשבת ב' וועדת רפרטואר, לומר דברים שכאלה ולשאת על שכמו נטל כזה של בורות. לתיאטרון העיברי פתרוניים.

תווים

"אל יבנה הגליל"

פעם, לפני שנים רבות, היו בארץ הזאת חלוצים, שאחרי יום עבודה מפרך היו מדליקים מדורה ורוקדים מסביב לה עד אור ראשון את אל יבנה הגלילה. השנים עברו-חלפו וגורלן גורל אכזר, ורוח התר-לוציות ויישוב הגליל לא פסו מישראל, ומעשה שהיה, כך היה:

הגברת לאה סורת, מנכ"ל החנועה לתר-בות ולאמנות, חשה יום אחד בצורך תר-בותי לאכלס את הגליל בתימורת. אחרי חיטוטים רבים במאגר פקידי התרבות שלה מצאה את האדם שיוכל להגשים את מיווק הגליל, ושמו בישראל תוויאר, ממק הגליל נשלח לגולת אמריקה לבחור לו נגנים, הוא הציע להם חוזים, משכורות, מגורים וכו', כמו היה בני-כלאיים של שלי-חי הסוכנות-היהודית ומישרד הקליטה. תארו הרישמי היה: מנהל ומנצח תיזומר

לאה סורת
"מיזוק הגליל..."

רת הגליל. הוא ליקט באמריקה קשתנים ונשפנים, ואפילו טרומבוניסט (בעוד אין בנמצא רבע יצירה מוסיקלית שיש בה טרומבון), והביאם למזק את הגליל.

הנגנים העולים פוורו מקריית-שמונה ועד לשלומי, ובמשך קרוב לשנה ניתן היה לראות בשבילי הגליל נגנים משככים דרר כס עם כליהם, כמו היו חוג משוטטי-טבע. לא עבר זמן רב והנגנים, למרות נכונותם, למיווק הגליל, הבינו שמנהלם מנצחם, תוויאר, מבין אולי באור, אך לא בתווים, והם מרדו בו. כעבור זמן קצר התפרקה לה תזמורת הגליל. 20 מבין נגניה מצאו עבודה בתימורות דרומיות, ואילו 40 אחי-רים ירדו בחורה לגולה הדרווייה.

לשונות הרע קובעות שגיטיון זה למי-זוק הגליל, עלה למשלס'המיסים הישי-ראלי כסום בן שבע ספרות (12 מיליון ל"י).

אם על מחדלי מילחמה מפטרים גנרלים ושריי-ביטחון, הרי על מחדל תרבותי שכזה מן הראוי לפטר את הגב' לאה סורת, ש' אילמלא היא, איש לא היה חושב על מיווק הגליל.

שירה

משורר נולד

דומה שאחרי עקרות שירית הנמשכת זה יותר מ-25 שנה, עקרות שלא הביאה דור חדש של משוררים (מלבד המשוררת יונה וולך), אלא אפיגונים ברמות שונות לשירת משוררי ראשית שנות ה-50, מתד חיל להסתמן באחרונה איתות, המעיד על צמיחת דור משוררים עיבריים חדש ומ' קורי, אחרי סיפריהם של מרדכי גלילי (כלא 6, איציק) ודודו ברק (איש הבשר, איש החלב) מצטרף למדף סיפרי השירה החדשנית ספרי-ביכוריו של יוסף שרון *.

שיריו של שרון מצליחים למצות, במש' פטים קצרים, מיצוי שירי את תהליך הניווט הפוקד את החברה הישראלית. הוא עושה זאת בעזרת קולאזים מתוך שפת היומיום שהוא ממקד בשירתו, בשורות כמו: "ומישהו שלף תצלום ופען שיאשתו דווקא בסדר...", או שיר אחר, הנפתח במילים "איך זה שממור אחד מוצלח, / איך הוא מוצלח, למען השם..." או בקשות כמו: "בוא, נעשה סיבוב קטן..." שירים הקול' חים בקלילות וביטבעיות, במטבעות לשון וניבים מרבדים שונים של הלשון העיבי-רית, המעידים על העוצמה הרבה בשיריו של יוסף שרון, והתיקווה שהיא מעוררת לגבי עתידו כמשורר.

תרגום

"עולם מצומצם ונואש"

פטר וייס הוא סופר, מחזאי, במאי-סרטים וצייר, שקנה לו שם בעולם בזכות

* יוסף שרון, "דיבור", סיפרי, סימן קריאה" והוצאת "הקיבוץ המאוחד", 30 עמודים (כריכה רכה).

אנתולוגיה ישראלית

מתוך "דיבור"

מאת: יוסף שרון

"נקביל פני גואל ציון, נקביל פניו: יהי דמנו מרבד אדום ברחובות, ועל מרבד זה מוחותינו כשושנים הלבנות."

מתוך שירו של אברהם (יאיר) שטרן

ומה נגיד לסוס במלחמה הבאה? איתו דבר נגיד לסוס, אמירה טובה ומעודדת. דרך מפרכת, אל תפסיק ללכת. חוב זיעה נגרת לא עכשיו אי אפשר להפסיק חלום באמצע, כבר מגיעים ואפשר לגמור את הפרת.

דרך הוי מפרכת, אל תפסיק ללכת, עייפות היא המצאה של פוס יהור של פוס שאינו פרש כפני השאר תירוצים מוצאים מפרסה של פוס שלא רוצה להיות כפדר, ומפונק ולא מסוגל הם מאותו נוע שתמטן.

דרך מפרכת, אל תפסיק ללכת, כל מקום שדוברת עליו פרסה קנה לעולמים, כמו עבד שברה. ואחזנו שורה ארוכה ארוכה מדולדלים כשיכחה, והמוח השפוך בלי קושי נערם כמו שושנה לבנה על הרש.

יוני, 1973

מחזותיו מארה/סאד, החקירה וטרופי בגלות. בארץ הוא מוכר רק מהגירסה העיברית של מארה/סאד, הגירסה הקול' גועית של המחזה, וכמה קיטעי פרוזה שלו שראו אור בזמנו בריבעון קשת.

בימים אלה ראה אור סיפרו הראשון בתרגום לעיברית, תחת הכותרת הצל של גופו של העגלון. ספר זה הוא נובלה מתומצת, המכילה כמה עשרות עמודים רצופים תיאור אפור של מצב כמעט סטאי, המתואר בדקדקנות מדהימה. סיפור זה מהווה דגימה לעשייה של סיפורים מודרניים, המתנהלת על כמה מישרים כאשר המישר החיצוני, התיאורי, הוא סטאי ולעיתים משעמם עד מוות. ודומה לעיתים לסיפור של הפצים ותנועות ללא עלילה. במישור השני שלו מאחה סיפור זה בין פיסות התיאור והמירכב שלו, עולם מצומצם ונואש של רישום הבדוי-דות, והאיבור המקיף אותה.

סיפור זה, שנכתב בשנת 1952, פורסם לראשונה בגרמניה בשנת 1960, והוא רואה אור בעיברית בפגור בן 20 שנה כמעט, שאינו פוגם כלל באיכויות כתיב בתו המאד-חדשנית של פטר וייס. זאת, למרות שהמחבר עצמו הספיק, מאז פירי

* פטר וייס, "הצל של גופו של העג' לון", עיברית: אילנה המרמן, סיפרי, סימן קריאה" והוצאת "הקיבוץ המאוחד", בצי רוף תדביקים מאת המחבר, 77 עמודים (כריכה רכה)